

Skatteministeriet

3. marts 2020
J.nr. 2019 - 11346

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes endeligt svar på spørgsmål nr. 173 af 10. december 2019 (alm. del).
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kathrine Olldag (RV).

Morten Bødskov

/ Peter Bach-Mortensen

Spørgsmål

Ministeren bedes oversende en udtømmende liste over fradrag, som relaterer sig til personbeskatning, og angive hvilket provenu det vil generere at afskaffe de enkelte fradrag, herunder provenuvirkning efter tilbageløb og adfærd, arbejdsudbudseffekter og hvis muligt effekten på gini-koefficienten.

Svar

I besvarelsen af SAU alm. del - spørgsmål 119 (FT 2019-20) er vist en liste med personrelaterede ligningsmæssige fradrag med angivelse af de skønnede umiddelbare provenuvirkninger af at afskaffe de pågældende fradrag. I den aktuelle besvarelse udvides denne opgørelse til også at omfatte de skønnede provenuvirkninger efter tilbageløb og adfærd samt afledte arbejdsudbudseffekter og ændringer i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten, *jf. tabel 1 nedenfor*.

Det bemærkes, at den aktuelle opgørelse alene omfatter de ligningsmæssige fradrag, hvor en eventuel afskaffelse skønnes at give anledning til et merprovenu. Ligesom ved besvarelsen af SAU alm. del - spørgsmål 119 (FT 2019-20) er på den baggrund udeladt hhv. fradraget for rejseudgifter beregnet med standardsatser, standardfradragene for dagplejere, erhvervsfiskere og søfolk samt fradrag for underholdsbidrag til børn og tidligere ægtefælle.

Der knytter sig usikkerhed til de skønnede afledte adfærdseffekter af de forskellige fradrag. De anvendte regnemetoder afspejler som udgangspunkt de skønnede afledte adfærdseffekter ved marginale skatteændringer og er dermed forbundet med meget stor usikkerhed ved større diskretionære ændringer, fx ved afskaffelse af større fradrag.

Der er i beregningerne ikke taget stilling til, hvordan merprovenuet forbundet med en hypotetisk afskaffelse af de pågældende fradrag i givet fald ville blive udmøntet. Det må imidlertid lægges til grund, at en konkret udmøntning af et betydeligt merprovenu i et eller andet omfang vil have afledte virkninger på arbejdsudbud og økonomisk aktivitet.

Tabel 1. Provenumæssige konsekvenser samt adfærdseffekt og virkning på indkomstforskelle ved fjernelse af ligningsmæssige fradrag, 2020-niveau

	Umiddelbart provenu	Provenu efter tilbageløb	Provenu efter tilbageløb og adfærd	Arbejds- udbud	Ændring i Gini-koef- ficient
		<i>Mio. kr.</i>		<i>Antal pers.</i>	<i>Pct.-point</i>
Beskæftigelsesfradrag	23.950	18.450	17.200	-6.040	-0,02
Forhøjet beskæftigelsesfradrag til enlige forsørgere	560	430	390	-240	0,03
Befordringsfradrag ¹⁾	4.950	3.850	3.850	-	-0,00
Tillæg til befordringsfradrag for lavtlønnede	530	410	410	-	0,01
Fradrag for udgifter til logi for beboere på visse øer	15	10	10	-	-0,00
Jobfradrag	1.500	1.150	1.050	-360	-0,01
Ekstra pensionsfradrag	4.300	3.300	3.000	-1.100	-0,11
A-kasse, efterlønsordning, fleksydelse ²⁾	3.750	2.850	2.850	-	0,01
Faglige kontingenter	2.000	1.550	1.550	-	0,00
Fradrag for serviceydelser og håndværksydelser (BoligJobordningen)	800	625	525	0	-0,01
Fradrag for gaver til almenvælgørende eller almennyttige foreninger mv.	360	280	280	0	0,00
Fradrag for løbende ydelser ensidigt påtaget over for foreninger mv.	75	60	60	0	0,00
Øvrige lønmodtagerudgifter ud over en bundgrænse	55	45	45	-	-0,00
Ligningsmæssige fradrag vedr. udenlandsk indkomst	25	20	20	-	-0,00
Fredede bygninger	15	10	10	0	0,00
Særligt fradrag til studerende fra rigsfællesskabet (rigsfællesskabsfradrag)	1	1	1	0	0,00
Investorfradrag	125	95	110	-40	-0,01
Fremrykket fradrag for potentielle erhvervsdrivende (Etablings- og iværksætterkontoordningen)	55	40	40	0	0,00

Anm.: De umiddelbare provenuvirkninger er identiske med besvarelsen af SAU alm. del – spørgsmål 119 (FT 2019-20). Ved beregning af tilbageløb er forudsat en tilbageløbsfaktor på 23 pct. Det beregnede dynamiske provenu afledt af adfærdssænderinger afspejler som hovedregel forudsatte ændringer i arbejdsudbuddet, men omfatter i enkelte tilfælde også andre adfærdssænderinger, jf. nærmere omtale nedenfor. De opgjorte arbejdsudbudsvirkninger er afrundet til nærmeste 10 fuldtids personer, idet ”-” angiver, at det ikke på det foreliggende vidensgrundlag er muligt at opgøre en konkret arbejdsudbudseffekt. Ændringen i indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten tager udgangspunkt i de umiddelbare provenuvirkninger ekskl. tilbageløb og afledte adfærdsvirkninger. For fradrag for udgifter til logi for beboere på visse øer og ligningsmæssige fradrag vedrørende udenlandsk indkomst er det beregningsteknisk antaget, at fradragenes fordelingseffekt svarer til beskæftigelsesfradraget.

1) Inkl. særlige fradrag for bropassage og befordring med færge og fly samt forhøjet befordringsfradrag til pendlere i visse yderkommuner.

2) Inkl. fradrag for forsikring for medarbejdende ægtefælle.

Kilde: Egne beregninger på Skattestyrelsens systemer, lovmodelberegninger på en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen i 2016 fremskrevet til 2020 med forudsætningerne i *Økonomisk Redegørelse*, august 2019 samt besvarelse af SAU alm. del – spørgsmål 119 (FT 2019-20).

Beskæftigelsesfradrag, jobfradrag og ekstra pensionsfradrag

De afledte arbejdsudbudsvirkninger af hhv. det almindelige beskæftigelsesfradrag, det forhøjede beskæftigelsesfradrag til enlige forsørgere, jobfradraget og det ekstra pensionsfradrag er beregnet med udgangspunkt i de økonomiske ministeriers normale metoder til beregning af adfærdsvirkninger af personskatteændringer. Disse er nærmere beskrevet i bl.a. afsnit 2.6 i *Skatteøkonomisk Redegørelse 2019*, Skatteministeriet 2019, og kapitel 3 i *Skatteøkonomisk Redegørelse 2017*, Skatteministeriet 2017.

Befordringsfradrag, fradrag for A-kasse mv., faglige kontingenter og øvrige lønmodtagerudgifter samt fradrag vedrørende udenlandsk indkomst

Der foreligger ikke nogen veldokumenteret metode til beregning af afledte arbejdsudbudsvirkninger af hhv. det almindelige befordringsfradrag (inkl. forhøjet befordringsfradrag til pendlere i visse yderkommuner), tillægget til befordringsfradrag for lavtlønnede, fradrag for udgifter til logi for beboere på visse øer, fradrag for indbetalinger til A-kasse, efterlønsordning og fleksydelse, fradrag for faglige kontingenter, fradrag for øvrige lønmodtagerudgifter ud over en bundgrænse samt ligningsmæssige fradrag vedrørende udenlandsk indkomst.

Incidensen af de pågældende fradrag, dvs. fradragenes fordelingsmæssige profil, er tæt på incidensen af beskæftigelsesfradraget. Det kan dog ikke alene på denne baggrund lægges til grund, at de pågældende fradrag har en tilsvarende afledt effekt på arbejdsudbuddet (hvilket i givet fald ville indebære en selvfinansieringsgrad på i størrelsesordenen 6 pct.).

Idet de pågældende fradrag, herunder fx befordringsfradraget, overvejende vedrører personer i beskæftigelse, kan der argumenteres for, at fradragene i udgangspunktet vil have en deltagelseeffekt nogenlunde svarende til beskæftigelsesfradraget, dvs. at en afskaffelse af fradragene isoleret set vil reducere set den økonomiske gevinst ved at være i beskæftigelse frem for at være på overførselsindkomst og dermed reducere arbejdsudbuddet.

Omvendt vil fradragene have en indkomsteffekt, som påvirker timearbejdsudbuddet for de beskæftigede, dvs. en afskaffelse af fradragene vil isoleret set øge tilskyndelsen til at arbejde flere timer med henblik på at opretholde samme forbrugsmuligheder. Derimod er det uklart, om fradragene kan antages at have en substitutionseffekt på timearbejdsudbuddet, og om størrelsesordenen heraf i givet fald er sammenlignelig med substitutionseffekten af beskæftigelsesfradraget.

Hvis det beregningsmæssigt lægges til grund, at fradragenes arbejdsudbudsvirkninger svarer til de beregnede adfærdseffekter af beskæftigelsesfradraget, dog opgjort eksklusive substitutionseffekten af beskæftigelsesfradraget, ville det indebære en selvfinansieringsgrad på ca. 1 pct., svarende til en meget lille reduktion af arbejdsudbuddet ved en afskaffelse af fradragene. I fravær af mere sikker viden om de afledte effekter er det dog valgt ikke at opgøre et konkret skøn over de afledte arbejdsudbudsvirkninger.

Befordringsfradraget styrker isoleret set arbejdskraftens mobilitet ved at øge tilskyndelsen til at bosætte sig længere fra sin arbejdsplads eller søge arbejde længere væk fra bopælen.

En afskaffelse af beforderingsfradraget må således antages at reducere arbejdskraftens geografiske mobilitet og dermed reducere det effektive arbejdsudbud. Det er imidlertid ikke på det foreliggende vidensgrundlag muligt at skønne over størrelsesordenen af denne effekt.

BoligJobordningen

Fradraget for serviceydelser og håndværksydelser (BoligJobordningen) skønnes at indebære en afledt dynamisk provenuvirkning som følge af konvertering af sort til hvidt arbejde (primært som følge af fradraget for serviceydelser), dvs. en eventuel afskaffelse af BoligJobordningen skønnes at indebære et afledt negativt dynamisk provenu. Den nuværende ordning anses imidlertid ikke at påvirke det opgjorte arbejdsudbud, idet sort arbejde indgår som en del af arbejdsudbuddet i nationalregnskabet (hvorfor konvertering fra sort til hvidt arbejde ikke påvirker det opgjorte arbejdsudbud), og idet der ikke er indregnet en virkning på det strukturelle arbejdsudbud i form af en forøgelse af købernes arbejdsudbud.

Fradrag for foreninger

Fradrag for gaver til almengørende eller almennyttige foreninger mv. og fradrag for løbende ydelser ensidigt påtaget overfor foreninger mv. antages som udgangspunkt ikke at påvirke arbejdsudbudsadfærden.

Investorfradrag

Investorfradraget antages at øge arbejdsudbuddet, da fradraget giver mulighed at opnå en større gevinst ved arbejde, dvs. en afskaffelse af fradraget skønnes isoleret set at reducere arbejdsudbuddet. Investorfradraget skønnes dog samtidig at have en negativ afledt adfærdsvirkning i form af investeringsforvridning, dvs. en afskaffelse af fradraget vil også indebære en afledt positiv dynamisk provenuvirkning, som skønnes at overstige den afledte effekt af ændringen i arbejdsudbuddet. Det bemærkes, at investorfradraget ikke er fuldt indfaset i 2020.

Fredede bygninger og rigsfællesskabsfradrag

Fradrag for fredede bygninger og det særlige fradrag til studerende fra rigsfællesskabet (rigsfællesskabsfradrag) vurderes ikke at have nogen nævneværdig effekt på arbejdsudbuddet.

Etablerings- og iværksætterkonto-ordningen

Fremrykket fradrag for potentielle erhvervsdrivende (Etablerings- og iværksætterkonto-ordningen) indebærer, at man som lønmodtager kan spare op til egen virksomhed og trække indskuddene fra i skat. Ordningerne vurderes ikke at have nogen nævneværdig effekt på arbejdsudbuddet, da udnyttelsen af ordningerne er lav, og indskuddene kun må bruges til at oprette og investere i egen virksomhed (dvs. aktiviteter, der allerede er fradragsberettigede).